

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Praedicatorum Friburgensium lector - Cod. Ettenheim-Münster 191

Weisser, Philipp

[S.l.], 1628-1929

Dubium quartum

[urn:nbn:de:bsz:31-117415](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-117415)

De terminis

Quid sit terminus

Post considerationem signi in eorum et quorum,
dam in partibus auctoris, scriptis, qua
si eorum essent solent; restat ut de huiusmodi
signis proprie Logice consideranda
sunt. Datur n. aliquod signum
Logicum; aliud non Logicum.

Signum logicum et non
logicum quod?

Signum Logice est illud, de quo
tractare, ad Logicum spectat;
non Logice nec de illud, de quo agere,
ad Logicum proprie non spectat; ad quod
signa genera multa ex superioribus allata
referri possunt.

Signum logicum duplex.

Signum Logicum duplex.

Aliud est complexum.

Aliud incomplexum; seu quod
idem est. Aliud est Compositum. Aliud
simplex. Ut autem doctrina ordi-
nari servemus ab Incomplexo et Simplexi
in eorum de Complexo inferri tracta-
bitur.

Signum

Signum logicum
simplex abiter
sunt sane quam
nam Logice non
mentis dicitur
et exprimitur con-
finitis velis quod
nam esse huius
Si de huius
nam quodam
signum quodam
si eorum n. d.
nam de sunt parte
Limes quod ager
ut et terminis si

Terminus in
proposito huius
et quodam

Terminus solum
si dicitur sit am
terminus non
terminus ager
si eorum sit
nam. Sed huius
si eorum ad Gram
nam
Si huius
nam si pars Prop
nam eorum si

Signum logicum
nō complexū ē
Terminū.

Terminū Terminū.

i. principia
Analytica
cap. 1.

Signum logicum in complexū seu
simplex saliter solet vocari Terminū.
Qui sane quam apposite in conside-
ratem Logicā veniat, cuius finis ē Opus
mentis dirigere ex ipso terminū ita
et definitione constabit. Et a. eij de-
finitiō melius percipietur. Nōm. Terminū
num posse tripliciter considerari.
1o Strictē sicut dicitur derivatū d. Etymolo-
gram quatenus a terminando dicitur, s.
figurat extremū alicuius rei et opposi-
tū; q. capiti v. g. d. digiti dicitur Termini
Limite quod agrum proprius dicitur Termi-
ni et terminū sic acceptū de simpliciter
Terminū ē in quem resolvitur
propositio huius in subiectū
et predicatū.

2o Terminū solet accipi q. definitione 2.
rei alicuius sic animal recte pot dicitur
terminū huius, q. q. d. definitione s. d. n. u. g.
terminū agri clariorum agrū i. sic defini-
tio genus s. e. pot differentia huius clariorum
hōiem. Sed hoc ultra q. Terminū accep-
tio potius ad Grammaticā, quā Logicā
pertinet.
3o Usurpatur Terminū latius q. eo q. 3.
s. potest esse pars Propositionis, sive sit
subiectū sive Predicatum, sive
Nexus

Quartum
mims
terminus

in eā et quoniam
sicut fuit huius
est ut de huius
u. consideratū
n. aliquid fuit
Logicum.
illud, de quo
um fuit huius
illud, de quo
fuit huius, ad quod
ex superioribus allatū

duplex.
m.
m; seu quod
superioribus; Aliud
m. doctrinā dicitur
implete et simpliciter
eo in fere huius
Signum

Termini definitio
sunt mendozam.

Termini est in
radicali, et omnia
potia sunt pnos.
Refutatio illorum.

Rad.

nexans et utriusq. Et terminus in
 hac considerat a variis variis solet definiti
 Mendozam sicut illum definit. Terminus e
 extremum oppositi onis, subiectu se: et
 predicatum. In qua definitionem
 et ponit Fonseca lib. suam institutum. c. 8.
 Ex quo intulit quod cum una oppositio
 Categorica oppositio alteri extremum:
 u.g. Petrus e albus e Propositio. poterit et
 exenter fortiri ratiu Termini. Inferat
 et Logicum nexum, seu unionem
 predicati cum subiecto non e Ter,
 minus, qd extremu no e. Alij moderni
 ponunt istam Termini in radicali potia com
 ponendi oppositionem; alij in pama: sed no placet
 authori isti, q quasi distinguunt potiam pnam
 Termini ad compo nedu a oppositioe abstracta
 radicali eadem, non adherentes Termini,
 q sua gram, et non p potiam pnam suam,
 dicta e compositione pperis: cuius ratio huda
 a meo in diuiso satis emilens. Nam in acci
 dente non e distinguenda potia pma a radi,
 cali ad opatem sibi ppartinuta obreindam,
 cum p sua credibatem pte concurrere possit
 ad talem actione; u.g. Calor e suum oprium
 credibatem, et oia ali pta potiam pnam
 datam concurrat ad calefactione, respectu
 cuius actionis ipsa creditas caloris hnt ratiu
 potia pama; et radicalis, qd e gram acci
 dens, cum qd ista Termini snt quoddam
 acci

accidens Logicu
 potiam pnam
 et e consequens no
 in potiam pnam
 et pte pama
 et pte huda
 Conclutio unca
 sicut definiti
 Terminus e
 compositione
 et abstracta
 Categorica definitio:
 de, qd e pnam logicu
 fortiri in pte
 pnam, sicut pnam
 in qua conuenit
 pnam p argumentu
 pnam uero qd e m
 pnam Termini a p
 pnam pnam pnt
 compositione hnt deb
 potiam uel claru
 pnam meli p
 pnam Duplex e
 pnam Verbalem
 et abstractu pte de
 pnam Verbaliter. 20 No
 pnam Logicu se
 pnam q compositione

Definitio sig. log.
complexi verbaliter.

Contra

Definitio logici
signi in complexi
nominaliter.

Definitio sig. in
complexi verbaliter.

Probas, ultimam
diff. hanc esse
termini, ut seqt.

vel narty. ut n.g. Homo albos, sig
 Signum logicum complexum verbaliter.
 (Sed et quig pars e aliquod verbum,
 ut n.g. Petrus disputat. Vel Petrus e albos.
 E contra vero signum in complexu narty
 e illud quod non componit ex pluribus ter
 ti. Ut tu n.g.
 Signum in complexu verbaliter e
 illud: quod licet componat ex terminis,
 vel narty, nulla tu e pars, e verbum.
 Ut Li. ho albos; qto go dicimus in defini
 tione q terminus debeat signu in com
 plexu intelligi, debet de signo in com
 plexu, tam verbaliter, quam nominaliter.
 Quare spectis iste modus sig. in com,
 termini in egi, ex qua differenciam
 signi logici terminu generica resultat
 complexu. Et probat quia huius sit ultima
 differa termini. Ista e ultima differa ali
 enis, q se dividit geny, et constituit spem
 illu. Sed sic care in complexu si in sit
 geny termini, q e signu logicum, et
 constituit spem illig; go erit ultima sig
 differencija ma: e censet: patent. probat. Mi.
 ista e differa distincta generis, q illud distat quid
 intra propriam linea sed sig. in complexu
 distingunt signu logicum intra propriam
 linea

lineam signi. go
 terminu verbaliter
 signu signi e odo
 in complexu dicitur
 signu narty; go hanc
 intra propria linea
 signu albos n.g.
 termini disputat.
 n.g. sit huius argum
 entu. differenciam ter
 ce, quod sit extre
 mitas terminu, vel dicit
 aut extremitas, q
 geny termini signu
 qto ha non sit distat
 cum distat libet al
 propriam lineam, qto
 go extremitas, non in
 signi signu, go
 signu intra propriam
 lineam: qto extre
 mitas qto signu, sed q
 termini, go qto est
 ad signu in terminu
 signu non erit
 narty. Probatu e
 qto qto, sine in
 non distingunt ubi in
 huius termini, e al
 signu signu abesse in

lineam signi. go illa erit ultima differa
termini constituting. p. bus mi. Linea
ppria signi et ordo assignatus sed significare
in complexu dicitur sicut in ordine signi
assignatu; go hanc significatio signi del signum
intra propria linea signi. Et go constituet
termini definita. Ex qua rae p. contra
vnt ut fieri arctum optimu contra a se
rentes. Si feram termini cursu hinc in
eo, quod sit extremu p. positionis
est extremu, vel dicere, quod lineam partem
aut extremu; ad p. positione non dividit
genus termini signi propria illi linea
go hoc non erit differa eius, consp. p. ab
eum differa debeat dividere genus intra
propria lineam. p. bus ante: duo partes
sive extremi, non adferuntur ordine
signi assignati, go non dividit genus
sive ante: Est extremu generis, p. bus
nem ad propria; sed propria non dividit
termini; go est extremu non assignatu
ad sicut in ordine propriis, non di
screpentur non erit ultima differa
termini. Probatur 2o. quod esse vult,
nem ad propria, sine in parte, sive ab
Isti duo termini (album et currit) sunt
eisdem sicut atomus in rae termini, sicut
diffe

conclusio.

terminum in quem resolvitur propositum
 in subiecto et predicatum. quod
 de ista terminum sicut dicitur est, esse ex
 tremum propositi, et non significare in complexu.
 R. Artem loqui solum de natura terminum in
 ea eius etymologia accepta, quatenus a
 terminando scilicet. quae acceptio terminum
 ut supra dicitur, grammatice scilicet, stricte
 et sumit terminum, et in Logico non significat, quia
 pars propositi sine sit subiectum, sine predicatum
 sine thesauri utriusque.

Obiectio 20. Terminum ut sit simpliciter
 in terminum complexum et in complexum quod
 est ultima definitio non est significare
 in complexu.

Probo confutatio. 10. Quia in bona divisione
 divisionis sunt propositum et abstrahere a
 membris divisionis, 20. Quia membra
 et natura divisionis, sed potius debent eam par
 ticipare: si ergo dicitur aliis terminum com
 plexu significans, ultima terminum distincta
 ut sit, et in eis; non est significare in com
 plexu alius dicitur membrum divisionis pla
 ne contrarium non dicitur quod contra dicitur,
 las bona divisionis.

Ad hoc dicitur auctores illi, qui dicunt significare
 in complexu, verbaliter, non vero
 veriter, esse distinctam ultimam terminum
 ut sit

Obiectio 2a
 de divisione ter
 mini in complexu.

extremi compon
 ma: ubi...
 in tenti...
 t eius dem...
 mi. Li. album...
 ram seu ut...
 pro. Album...
 immit...
 led forma...
 m...
 miner...
 thia. Nam...
 e extremi...
 ferent...
 fulm...
 itis, et...
 mant...
 mem...
 ty...
 Termini...
 in complexu...
 i esse...
 nly in...
 motu...
 nium...
 intelligere...
 si...
 definiendum
 Ter

extra animalis sit, vivens sensitive
 consequenter non vivens sensitive
 nullo pacto vivens de se poterit animal
 cum membrum dividens ipsum vivens
 si participari debeat. Eodem plane
 modo cum de extra terminari in eis
 sit, significare in complexu tam reming
 utrum quam verbaliter, non poterit
 dividi in terminum complexum, et in
 complexum, non in incomplem cum sit
 unum membrum aequalem latitudine ha
 beret cum suo diverso. neg. in complexu
 cum cum omni complexu ita terminum ut
 sit, regnum. Quare et terminum com
 plexum terminum notant vero ter
 mino abutit.

Conclusio.

Obiectio 30. Terminus essentia
 pars propriis, quod dicit essentia ordine ad
 illam, de consequenter in partem propriis
 non e accidens terminum, sed respectu
 ad conceptum illius essentiam, per se ante
 cedens. Propter compositionem ex termi
 nis, quod terminum inquam partes eam
 essentia componenda.

Obiectio 3a.
 An oppositio essen
 ter, componat
 ex terminis
 in ordine. R.
 Non. sed ex sub
 iecto et obiecto
 componit.

R. ad Argum 10. Negando antea, s
 dem. ad probam. R. con cedendo antea:
 et nego conly: nulla n. illatio. pro com.
 penit esset ex terminis, quod terminum
 essentia componitur, nihil conclusio, in
 stantia e manifestata. No essentia com
 ponit.

Consequenter hic nulla.

asserendo dicitur
 ne et terminum
 ter significando
 na verbaliter et ultima
 in complexum
 eunt membra
 significantes
 lex neuter, qua
 a abstrahit
 dentibus neg. mem
 bra dicitur
 ab omni alio pro
 eiq ultima
 in figurat
 bali gram
 nendum ad
 g. se. terminum
 hum complexum
 inq supposito
 simpsonem
 in unum membra
 e partes ac
 na, et extra
 sunt n. g. si
 vivens dicitur
 ile, dicitur nulla
 bra g. a vivens
 attestat ac ipse
 sequitur in vero
 trari abur unum

penit ex animali et rationali; ergo animal
 congruo vel essentialem hominem, nulla est conseq.
 nec n. animal ex sua essentia petit conijungi
 vere hominem, cum tota animalis essentia
 respicit in bruto abusu eo q. componat
 hominem; sicut ergo solum spiritus ad con-
 ceptum essentialem animalis, et vivens
 sensibile, componere vero hominem est
 mem accidens illig. ita in complexu
 significatio in terminis a quo est, componere
 et vero propriam accidit ipsi.

Concl:

Propositio media, et
 te no essentialem comple
 nitur extrinsecis.

R. 20. Quod propositio significandi est im-
 mediata loquendum est; non componat
 essentialem ex terminis, sed ex subiecto et
 predicato; et copula, tamen ex suis
 eipnis partibus. at terminus essentialem
 nec subiectum, nec predicatum, sed utrumque
 illi accidit. n. q. bene vocis, ho. in his
 p. partibus. Petrus est homo; et hoc est animal,
 cum modo habeat speciem subiecti, mo,
 de predicati. mo addo amplius terminus
 p. et et accidentaliter est subiectum et p.
 predicatum sed tunc ut induit rationem vocis
 et verbi.

Obiectio 2a.
 An terminus sine ordi-
 ne ad instrumenta logica
 concipi possit.

Obiicies ergo. Terminus essentialem
 a signum logicum, ergo concipi non pot
 sine ordine ad instrumenta logica.
 antea patet; quodam casu verba
 sig

Sicuti loquimur
 instrumenta logica
 si nec pot esse
 instrumenta
 vero p. p.
 Q. Considerandi autem
 conseq. nec est con-
 ni instrumenta logica
 signum q. ad p.
 est p. est conseq.
 quia in p. est
 est p. est conseq.
 magis, logicus n.
 sed in p. est
 subiecti aut p.

Dubium
 Quomodo di-
 minus in con-
 Sicuti in p. con loquimur
 p. hinc, terminus dicitur
 de terminis de calen-
 dario h. est p. est
 p. est conseq. et p.
 formal, loquimur n.
 p. est conseq. et p.
 n. est conseq. et p.

signa leguntur & forma deferuntur in,
strumentis logica, go terminus concipi
pi non potest sine ordine deferentis
argumentatur mediate, mediate
vero p[ro]p[ri]o

Concedendo autem: et distinguendo
concepi: non potest concipi sine ordine ad
instrumenta logica si ad ordinata con-
cipiatur & ad ista et accidentalia
concedo concepi: si concipiatur quo ad
subiectum t[er]m[in]i, neco concepi: licet ad mittendum
subiectum terminus deferuntur instru-
mentis, logicis non modo concepta,
sed in dubia intentione n[on]is, verbi,
subiecti aut predicati.

Concluro, terminus
necesse concipi
quodammodo ad
subiectum t[er]m[in]i.

Dubium Quintum

Quomodo dicitur Ter- minus in communj.

Intra triplicem loquendi aptitudinem modum
apud h[er]es, terminus dividit in tria membra.

In terminum vocalem, Mentalem, et Scriptum.
denim h[ab]et inter lex pt. Vel n. loq[ui]t[ur] interne, in
se ipso colloquendo, et sic loq[ui]t[ur] mentaliter, et
formal, terminos mentales. Vel loq[ui]t[ur] cum 2.
s[er]vatis, et sic format voces, q[ui]bus manifestat suos
conceptus, et sic facit, vel format vocales terminos
Vel loq[ui]t[ur] 3[us] cum absentib[us], cum q[ui]bus voces absentib[us] t[er]m[in]i
p[ro]p[ri]o

Terminustria
h[ab]et membra
1. Terminus Vocalis,
Mentalis, et
Scriptus.

rationi; go anima
m, nulla & concepi
ista grebit concepi
u animalis ista
eo q[ui]d, conceptual
m finit ad conce
mutis, & n[on] n[on]
nec h[ab]ent
ita in complem
q[ui]d ista, complem
t[er]m[in]i
his fig[ur]is d[ic]it
i; non complem
sed ex subiecto d[ic]it
t[er]m[in]i ex finit
terminus operat[ur]
t[er]m[in]i, sed utrum
i n[on]is, h[ab]et: in h[ab]et
et h[ab]et & anima
nem sub[ic]t[us], m[od]o
o amplij terminus
in & n[on] n[on]
et sic sub[ic]t[us] d[ic]it
dicit rationem n[on]is
terminus operat[ur]
concepi n[on] potest
menta logica.
s[er]vatis n[on]is
s[er]vatis